

ДЕЗІНТЕГРАЦІЯ ЯК ОСНОВНО ФОРМА НОВОУТВОРЕНЬ ЗАДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ПОСТУПУ

Єрмоленко В., к. е. н., доц. м. Черкаси

Соціально-економічний розвиток досягається завдяки надлишковій природній енергії людини, яка через саму складну форму діяльності у вигляді самопізнання, самовдосконалення, самореалізацію, самоствердження, самообмеження здатна продукувати новоутворення в мистецтві, культурі, науці, техніці, організації виробництва, управлінні тощо. Відповідно така праця і є продуктивною. Продукування новоутворень є вертикальним сегментом соціально-економічного розвитку людства і започатковується воно на особисто-індивідуальному рівні і тільки у тих людей, які мають надлишкову енергію, принаймні, проявлену і переважно сфокусовану в тому чи іншому сегменті людської діяльності.

Новоутворення грають основну роль в дезінтеграційних процесах. Між суб'єктами системи, які втратили надлишкову енергію і пасіонарами виникає спочатку боротьба на зміну суспільних пріоритетів, яка веде до дезінтеграції старої системи, а також до вертикальної мобільності та зміни еліт, а закінчується тим, що прибічники старої системи просто перетворюються в простий суспільний об'єкт і зникають з історичної арени, а нові люди під себе формують нову соціально-економічну систему.

Ця боротьба проходить у всіх видимих та прихованих, а також свідомих та підсвідомих формах і має свої етапи. Започатковується вона на певному етапі новими людьми через новоутворення, які мають мудрість і через свою поки що слабкість, як цілком слушно сказав Гегель, "хитрі та не помітні". Новоутворення є вкрай різноманітними, виникає їх все більше і більше, що має свою причину в тому, що стара система вже "зносилася", а лише при досягненні певної "критичної маси" новоутворень починаються незворотні процеси перетворень. Водночас з часом новоутворення втрачають свою енергетику, а з нею і вертикальну спрямованість, але все ж таки стають центром кристалізації нових систем і тим самим переключаються на горизонтальний рівень, а з часом і його втрачають. Тому і дезінтеграція, і інтеграція є об'єктивними етапами соціально-економічного розвитку, які відбуваються у змінній та пульсуючій формі.

Будь-який соціальний феномен є синтезованим проявом багатьох складових. Кожна людина несе в собі неповторне і тому дезінтеграційне, що знаходить свій прояв і в конфлікті поколінь, і в фактичному розвалі патріархальної сім'ї, що стало характерним для розвинутих країн епохи Модерну, а також у депопуляції корінного населення цих країн вже на етапі Постмодерну. Ці процеси проходили майже паралельно з демографічним вибухом та підйомом національно-визвольної боротьби колоніальних та залежних країн, що привело до розвалу імперій та розпаду колоніальної

системи. Після дезінтеграційного процесу розпаду колоніальної системи почався інтеграційний процес, який у "лівих" політичних діячів та дослідників отримав назву — неоколоніалізм. Але ця назва має негативний контекст і то провідниками неоколоніалізму і їхніми adeptами була придумана нова та більш нейтральна назва — глобалізм, в якому вони приховують свої цілі та наміри за загальнолюдськими цінностями. Адже і колоніалізм, в якому активну участь приймала релігія, потрібно було б назвати певним етапом глобалізму.

В цілому космополітичний інтернаціоналізм колишнього комуно-більшовицького СРСР і сучасний глобалізм мають багато в чому одні і ті ж підвалини. В цьому відношенні намагання московського політеконома Ю. Осіпова на основі теоретичних міркувань в свій час "легального марксиста", потім "християнського соціаліста" та діяча екуменічного руху С. Булгакова (чи просто прикриваючись ними) створити ідейну основу для конструювання більш модернізованої імперії на теренах Російської федерації нагадують релігійну течію Марії Деві Христос, яка досить швидко набирала чисельність своїх прихильників. Ю. Осіпов став фактичним організатором наукового філософсько-економічного товариства в Україні, приймав активну участь в наукових конференціях. Події в Криму та на Донбасі унеможливили появу його в Україні.

Досліджуючи дезінтеграційні процеси і причини їх виникнення не можна оминати факт того, що розвиток людини відбувається в умовах залучення минулого і особливо майбутнього часу, який людина "стискує", в наслідок чого відбувається зростання продуктивності праці, який забезпечує прискорений розвиток людства, який, в свою чергу, несе в собі відцентрові або дезінтеграційні тенденції.

Завдяки надлишковій енергії, але на порядок нижчої, новоутворення стають вже інтеграційним чинником шляхом тиражування у масовому поточному виробництві переважно репродуктивною працею на горизонтальному сегменті розвитку людини. На цьому рівні продукуються вже свої новоутворення, які переважно направлені на підвищення коефіцієнта корисної дії цих новоутворень, підвищення їх ефективності.

Між вертикальним та горизонтальним сегментами існує певна гармонія. Факт того, що деякі винаходи були зроблені в одних країнах, наприклад, сталь вперше була виплавлена в Індії, компас зроблений в Китаї, а набули масового виробництва в Англії, Німеччині, вказує на порушення цієї гармонії, яка аналогічна порушенню обміну речовин у людини і як наслідок ті чи інші наукові винаходи плодоносять краще в інших країнах, що знаходить свій прояв у нерівномірному розвитку країн та народів. Так, наприклад, Англія виборола першість в світі саме завдяки тому, що стала "кувальною світу", виборола першість в індустрії.

А. Сміт вважав, що причиною багатства є розповсюдження поділу праці, оскільки він сприяє та розвиває продуктивність робочої сили найкраще. Проілюстрував він це на виробництві голок. Зрозуміло, що ілюстрація не є високим науковим рівнем, який повинен випереджати

практику, оскільки ще у Стародавній Греції була впевненість у перевазі суспільного поділу праці, спеціалізації над універсалізацією за для зростання її продуктивності та покращення якості виробленої продукції. Так, наприклад, ще Аристотель з цього приводу писав: "Так, усякий інструмент буде найкращим тоді, коли виконувати не багато робіт, а тільки одну" [1, с. 16]. І в наш час відбувається поглиблення та поширення суспільного поділу праці. Другою умовою виникнення товарного виробництва є відособленість виробників.

Це є безумовно дезінтеграційні фактори, які об'єднує ринок. На міжнародному рівні відбувається міжнародний поділ праці. По параметру відособлення відбуваються певні зміни, оскільки утворився такий феномен, як транснаціональні компанії, транснаціональні банки. Практично кожна країна світу має своє законодавство, яке намагається поставити під контроль таке антиприродне утворення як монополія. Але за допомогою грошей монополії долають ці перепони і виходять на світовий ринок, який не має таких законів і стають транснаціональними компаніями та транснаціональними банками. Водночас і Світовий банк, і Міжнародний валютний фонд утворились під егідою ООН з домінуванням національних країн, а також утворилася принципова нова форма об'єднання країн — Євросоюз. Ці антиприродні уніфікаційні процеси створюються свідомо, "згори" космополітично налаштованими політиками цивілізованих країн, які в класифікації Л. Гумільова знаходяться на низхідному етапі свого розвитку, про що свідчить такий синтетичний показник, як депопуляція корінного населення. Цей тиск "згори" породжує внутрішню, часто підсвідому незгоду, обурення і протест патріотично налаштованої частини населення країн.

Література

1. Аристотель Політика / Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. // Аристотель. -К .: Основи, 2005. - 239с.